

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben hához hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszafizetését és hirdetések
 száadására nem vállal közt.

A keresztény sajtó!

Dr. Hoványi Gyulától.

A háboru kitörésétől napjainkig 1914-től 1918-ig Európának az arca úgy megváltozott, mint eddig talán soha.

Egy erkölcsi földrengés közeledését érezhetjük.

Minden hatalmat azok óhajtanak a kezükbe kaparintani, akiknek jel-szavuk:

Se Isten. Se ur!

Se király. Se pap.

A magyar törvénytárból kisseretnék törölni: a monogam házasságot, a magántulajdont, a szerződés szabadságát.

A szabadszerelmet, a közöstulajdont, a munkakényszert, az abszolút egyenlőséget vágnának beiktatni a Corpus Juris kitörölt helyére.

Igaznak bizonyult újból a weimári lángésznek az állítása: hogy a világtörténetnek tulajdonképeni, egyetlen, legmélyebb tétele a vallástalanság és a vallásosság konfliktusa.

Kérdezem bármily anyanyelvű, de a magyar hazát szerető, bármely vallásu, de valójában Istenfélő honfitársamat, nem kell-e nekünk mindnyájunknak, kiket egybefűz az Isten és édes hazánk szeretete — egyesült erővel fölvenni a védelmi harcot a romboló irányzattal szemben.

Nem kötelességünk-e nekünk, kik sziklaszilárdan megvagyunk győződve úgy a vallásosság áldásos mivoltáról, mint a magyar haza szükségességéről, hogy megakadályozzuk ama irányzat diadalra jutását, melynek mincs se Istene se hazája.

Ne mondja nekem a rák, hogy előre halad.

A vakondok se szavaljon nekünk fölvilágosodásról.

Nem látott még a világ veszedelmesebb zsarnokságot, mint aminőt a népboldogítás cégére alatt a rákok és vakondok szeretnének berendezni.

Ebből a boldogságból nem kérünk.

Ezért hatalmas sajtót kell létesítenünk.

Az eszmék világában pozíciókat meg kell őriznünk.

Nekünk az eszmék birodalmában óriás kiterjedésű törvényes birtokaink vannak.

Európa és a nyugat polgárosodása a kereszténységen nyugszik.

Midőn keresztény sajtót akarunk, akkor voltaképp polgárosult sajtót kívánunk. Európának nem keresztény lakói is azért polgárosultak, mert a kereszténység fundamentumán emelkedett polgárosodás részesei és munkásai.

E polgárosult sajtónak nem szabad úgy viselkednie mint a homeroszi hősöknek, kik szájkodással elegyedtek a küzdelembe, hanem az igazság és igazságosság fegyverével kell védenie a két legszentebbet: a vallást és a hazát.

A szabad sajtóra van szükségünk de egészségesre

Pressfreiheit durfe nicht Pressfrecheit werden.

Papír is kormányozza a világot.

Az államban a sajtó a negyedik hatalom a törvényhozói, bírói és kormányzói hatalom után sorakozik.

Minden betű egy-egy katona.

Minden sor egy-egy lövészárk.

Minden ujság egy-egy harctér.

Messze igen messze vagyunk még attól az állapottól, melyről a mese mesél, hogy az ellentétes principiumok között való küzdelem akként végződött, mint az elvárásolt kutya és az elvárásolt nyul között, sok hajszolás után nyugodtan mentek egymás mellett, mert hiába volt a kutyanak az a varázsereje, hogy mindent elfog, mihelyest a nyulnak abban volt a varázsereje, hogy nem lehetett elfogni.

Nekünk még küzdenünk kell.

Ez okból jegyezzünk a keresztény sajtóra!

Ha a chinai falról joggal jegyezték meg, hogy az emberi kishitűségnek legszörnyűbb emlékműve, az emberi munka legóriásabb elpocséklása és a hozzáfűzött várakozásokat ki nem elégítette, úgy a keresztény sajtó védőtárláról bátran állithatjuk: hogy emlékműve leendő a vallásos és hazafias magyarság bizalmának, a reáfordított munkát százszorosan visszaadja és eredménye: a boldog Magyarország leendő.

Wekerle beszéde az eddigi felszólalásokról.

A képviselőház mai ülésén folytatták a kormány programja felett megindult vitát.

Az elnöki bejelentések után az első szónok

Simonyi-Semadam Sándor, aki bejelentette, hogy a néppárt egyesült a keresztényszocialista párttal, programja azonos a kormány programjával s a kormányt teljes erejéből támogatja.

Bizony Ákos ismerteti azokat az okokat, amelyek visszatartották a kormánypárt-hoz való csatlakozástól, majd általános nagy érdeklődés kezepette

gróf *Károlyi* Mihály emelkedett szólásra.

Károlyi a kormány programjáról.

Gróf *Károlyi* Mihály a miniszterelnöktől nagyszabásu programot várt. Hangsúlyozza, hogy a 48-as politika sohasem volt annyira aktuális és szükséges, mint ma. Az egész világ népe az önrendelkezési jog alapjára helyezkedett, közte és Czernin külügyminiszter között e kérdésben semmi eltérés nincs. Mi ezeréves alkotmánnyal birunk és jogunk van arra, hogy követeljük állami önállóságunk teljes megvalósulását. A katonai reformra vonatkozólag megjegyzi, hogy a tervezett

megoldás nem az, amelyért a 48-as párt küzdött. A 48-as pártot most összevegyítették a 67-es párttal s a függetlenségi párt már a gazdasági önállóságról is lemondott.

Evidens, hogy a kormány a kiegyezés sel fait accompli elé akarja állítani a nemzetet, mikor az egész világ a szabad kereskedelemre rendezkedik be. A középeurópai blok megteremtését a pacifizmus állandó veszedelmének tartja. Hibáztatja, hogy a kormányprogram nem gondoskodik a hadirokkantokról és özvegyekről. Az állam demokratizálásának első lépése a főrendiház reformja legyen. A kormányt a választójog megvalósítása tekintetében támogatja remélve, hogy a kormány vállalt kötelezettségéhez hű marad.

Wekerle válasza az eddigi felszólalásokra.

Gróf *Károlyi* Mihály beszéde után

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol az eddig elhangzott beszédekre. Tisza Istvánnal szemben fenntartja azt az állítását, hogy az ügyvédek alkalmazása a közigazgatásnak nagy hasznára lesz.

Gróf *Károlyi*nak azt feleli, hogy *Károlyi*

egy oly nagyszabású programot kíván, melyet nem lehet megvalósítani. Kijelenti, hogy az özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvényjavaslat készülében van, az

Állami alkalmazottak

szolgálati pragmatikája annyira előrehaladott állapotban van, hogy a közel jövőben már foglalkozhatnak is vele.

A főrendiház reformját

azért nem vette fel programjába, mert a nyugodt átalakulás híve. A kormány szavatol érte, hogy a választójog életbeléptetése előtt a legszigorubb házszabályokat is megalkotja.

A hadsereg vezényleti nyelvére

vonatkozólag kijelenti, hogy a kormány az eddig vallott állásponton áll. A magyar hadsereg ügyét nem lehet fejedelmi ügynek feltüntetni. A kormány a szolgálati nyelv keresztülvitelére kötelezettséget vállalt és azt végre is fogja hajtani.

Az önálló gazdasági berendezést

a háboruban nem lehet megvalósítani, ez a következő országgyűlésre marad.

A választójog

tekintetében ragaszkodik a választójogi javaslat alapelveihez, a javaslat terjedelméhez és a választások tisztaságához. Ezeken felül a megegyezésnek utja nincs elzárva. Titkos megegyezésre nem hajlandó, csak nyílt tárgyalások vannak.

A kormány meg fog maradni mindvégig eredeti programja mellett.

A miniszterelnök beszéde után az elnök délután fél 2 órakor szünetet rendel el.

A szünet után Szász Károly elnök javasolja, hogy legközelebbi ülését a Ház szombaton délelőtt 10 órakor tartsa s azon folytassák a vitát.

A napirendi javaslat elfogadása után áttérnek a sürgős interpellációk meghallgatására.

Polónyi interpellációja.

Mi hiányzik Wekerle programjából?

Polónyi Dezső sürgős interpellációt intéz a miniszterelnökhöz. Véleménye szerint a kormányt a választójog kérdésében támogatni kell, a programnak a katonai reformra vonatkozó része azonban nem kielégítő. Hibáztatja azt is, hogy az önálló vámterület, valamint az önálló jegybank nincs benne a programban.

Kérde a miniszterelnököt, hogy kizárólag a király rendelkezik-e a hadsereg szolgálati nyelve felett és hogy abszolút felségjog-e az? Szövetségeseink miképp befolyásolják az önálló magyar hadsereg megalakulását?

Kérde a miniszterelnököt hajlandó-e az 1867. évi XII. tc-ben foglalt alkotmányos felségjogokról felfogását ismertetni?

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Ezután Bartha Ödön a nagyszőlősi iskolának katonai célokra való igénybevétele-ről interpellált.

Gróf Apponyi Albert megnyugtató válasza után az ülés délután fél négykor véget ért.

A Budaházy-féle sikkasztás.

A fegyelmi választmány ítélete a Budaházy és társai és a rendőrség elleni ügyekben.

Nagyvárad város fegyelmi választmánya tegnap egy évek előtti sikkasztási ügyben és a rendőrség több tagja ellen indított ügyben ítélt.

A Budaházy-ügy már hat évnél régebben pihen a városházán s jól megérett, hogy végre-valahára a fegyelmi választmány elé kerüljön.

A fegyelmi választmány üléséről a következőket közöljük:

Budaházy és társai.

Idestova hét esztendeje már, hogy kikapott az a bűnös manipuláció, amit Budaházy Kálmán városi könyvelő és tb. alszámvevő, Detrich Tibor számvéviségi szakdiagnokkal üztek Nagyvárad város pénztára kárára.

Szücs Géza főszámvevő jött rá a visszaélésekre. Azt látta ugyanis, hogy a könyvekben vannak olyan befizetések, amelyeknek nyoma sincs a pénztári naplóban.

Azonnal jelentette a polgármesternek, aki azonban sürgős ügyben Budapestre utazott s megbizta a főszámvevőt, hogy szigorú vizsgálatot tartson s mikor ő a fővárosból hazaérkezik, tegyen jelentést.

A vizsgálatnál a főszámvevő egész sereg sikkasztásra, okirathamisításra, csalásra jött rá, amivel mintegy 25000 koronáig megkárosították a várost, amiket Budaházy Kálmán és Detrich Tibor a pénztári ellenőrrel összejátszva követtek el. A polgármester úgy Budaházyt, mint Detrichet, valamint Klemens Péter pénztári ellenőrt, valamint Andriská Józsefet, aki Klemens Pétert helyettesítette, állásuktól felfüggesztette s jelentést tett a kir. ügyészségnek.

A kir. ügyészség megindította a bünyügyi eljárást, amely Andriská Józsefet teljesen tisztázta, de a többi három gyanúsítottat előzetes vizsgálati fogságba helyezte a kir. ügyészség.

A lefolytatott főtárgyaláson Budaházy Kálmánt 3 és fél évi fogházra, Detrich Tibort 3 évi fegyházra és Klemens Pétert a köteles gondosság elmulasztásáért 1 havi fogházra ítélte a kir. törvényszék; ez utóbbinak az egy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

Közben tisztújítás volt a városnál, a

melynél Klemens Péter kimaradt s így nyugdíjazták.

Detrich Tibort pedig a polgármester elbocsátotta a várostól.

A háboru folytán az ügyben a fegyelmi eljárás mostanig szünetelt, aminek a város busásan megadta az árát, mert Budaházy Kálmán egész mostanig fizetésének egy harmadát kapta, ami hat éven át ezekre rugott.

Most aztán többszöri sürgetésre és interpellációra az összes iratokat átkérték a táblától s tegnap megtartották a fegyelmi tárgyalást.

Ember Géza főispán elnökle alatt dr Thury Kálmán, Miskolczi Barna, Németh István, Varró Domokos, Vasady Lajos voltak a fegyelmi választmány tagjai.

Dr Cseresnyés Béla tb. tanácsnok, mint előadó referálta a terjedelmes ügyet.

A választmány alapos és beható vita után Budaházy Kálmánt és Detrich Tibort hivatalvesztésre, Klemens Péter nyugdíjas ellenőrt pedig, aki a két előbbinek az áldozata, tekintettel kisebb mérvű mulasztására 150 korona pénzbüntetésre ítélte.

A Zenta utolsó szereplése.

A másik fegyelmi ügy, amelyet a fegyelmi választmány tegnap tárgyal, a rendőrség több tagja ellen indult meg.

Weisz Sámuel marhakereskedő és társai ellen marhasózás vádja miatt bünper indult meg.

Az eljárás során a rendőrségnél a tanuk akként vallottak, hogy a vádbeli cselekményt az illetők elkövették.

A kir. ügyészségnél a megtartott tárgyaláson azonban ugy a vádiottak, mint a tanuk azonban már egészen másként vallottak s azzal indokolták ezt, hogy a rendőrségnél Kolontáry János és Ehrlich Imre r. fogalmazók, valamint Bot György, Vass Károly és Dienes István detektívek ütötték, verték őket, sőt Ehrlich Imre rájuk uszította a Zenta nevű rendőrkutyát. Ezekről a bántalmakról orvosi látleteket vettek.

A kir. törvényszék s később a kir. Curia is, Weisz Sámuel és társait felmentették a vád alól.

Weisz és társai bünyügyi feljelentést tettek a rendőrség ellen hamis tanúzás miatt, de a kir. ügyészség a vádat nem vette át s így rehabilitálta a rendőrség közegeit.

A dologgal a Népszava s több más fővárosi lap is élesen foglalkozott s meghurcolta a rendőrséget, sőt dr Fried János ügyvéd fegyelmi feljelentést tett meg nem vezetett rendőri közegek ellen.

A polgármester elrendelte a fegyelmit megelőző vizsgálatot.

A fegyelmi választmány tegnapi ülésén a polgármester határozatát megváltoztatta; a további eljárás abban hagyásával a fegyelmi vizsgálatot megszüntette. Ezen határozatát azzal indokolja a fegyelmi választmány, hogy már befejezett ügygel áll szem-

BÉKEMINŐSÉGÜ

pipere és fertőtlenítő szappanok

nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA“ illatszertárában

Bémer-tér 3.

ben, a mely ügy különben sem alkalmas a bűnvádi feljelentésre, mert a vádat a kir. ügyészség sem vállalta.

Ezzel a két fegyelmi ügygel tehát végzett a fegyelmi választmány, de van még több régebbi fegyelmi ügy függőben. Ideje lenne már, hogy ezek is a fegyelmi választmány elé kerüljenek.

Az erdélyiek gyapjuszövetet készítenek.

A világháború négy év alatt megemészített annyi ruhát, amennyi békeidőben negyven esztendőig lett volna elegendő ugyanolyan számú ember-csoportoknak.

Mivel pedig fölhalmozott készletek nem voltak s a fokozott igényeknek megkívántató szükséglet emberi erő és megfelelő takarmányhiány következtében nem volt előállítható, óriási ruhahiány állott be, — az emberi kapzsiságon kívül ez indokolja a ruhaneműek árának rettenetes mértékben történt emelkedését.

Most ugyan megalakult a Népruházati Bizottság, amely a hazai gyárakat máris ellátta a szükséges nyersanyagokkal, hogy azokból elsősorban természetesen a katonaság, másodsorban pedig a civil lakosság részére megfelelő szöveteket készíthessen.

A brassói gyárak már meg is kezdték a gyártást s a Scherg-féle gyár március elejére el is készül a munkájával, amelyből egy bizonyos mennyiséget a nagyváradi városi tisztviselők között fog szétszítani méltányos árért rekompenzációképpen azért a barátságos fogadtatásért, a melyben őt és hozzátartozóit a menekülés idején Nagyváradon részesítették.

De maga az erdélyi intelligencia is segítségére siet a gyárosoknak, amikor ő maga is beáll posztógyártónak.

Tudósítónk beszélgetett Dobay Sándor alsócsicsóholdvilági erdélyi jegyzővel, aki közönséges magyar (hosszuszőrű) birka-gyapjuból kitűnő minőségű szövetet készített falusi oláh asszonyokkal.

Az elkészített szövetet éppen a gyárból hozta haza, ahol a sürités és tömítés munkáját végezték el. A kitűnő gyapjuszövet két mintában készült, szürke (maga színében) és kockás formában. Nem az a finom gyapjuszövet ez természetesen, amelyben békeidőben válogattunk, de a háborúban elnyűtt ruhák pótlására egészen alkalmas, mert jó és ami fő: olcsó.

Jól tenné a Népruházati Bizottság, ha ezt a háziipart országosan szervezné, de csak a jegyzők útján, mert a központokkal egy egész évezredre jóllakott a magyar.

B. J.

Ruhák, férfiöltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengyeneműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben

HALTENBERGER VILMOS
keimefestő, vegytisztító és gőzmosógyárában, Nagyvárad.

Gyár telefonszám 34. Felvételi üzlet 14-69.

Angol trónbeszéd a háború folytatásáról.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Az angol király ma elnapolta az alsóház ülését. Trónbeszédében kijelentette, hogy Oroszország megszünt részt venni a szövetségesek közös ügyeiben; de azok a tárgyalások, melyeket Oroszország az ellenséggel megkezdett, bizonyítják, hogy azok az okok, melyek ezt a szerencsétlen háborút felidéztek: nem gyengültek meg. A király kiemelte, hogy a váltakozó események zűrzavarából mindinkább kiválik az a tény, hogy a világ békéjét csak a demokratikus elvek uralma biztosítja. A trónbeszéd végül kijelenti, hogy kezeskedik a tartós békéről, azonban a háború legelső célja az, hogy a háborút szerencsésen folytathassák.

Az osztrák kormány lemondott.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház mai ülésének végén Gros elnök bejelentette, hogy most értesült a miniszterelnöktől arról, hogy a kormány benyújtotta lemondását. Minthogy ezek szerint a kormány lemondásban van, alkotmányos szokás szerint nincs más hátra, minthogy az üléseket elnapoljuk. A legközelebbi ülést írásos uton fogjuk összehívni.

Parlamenti körök szerint a kormányt a lengyelklub határozata bírta lemondásra, minthogy a klub ellenezte a költségvetés részletes tárgyalását és a 2 hónapos provizoriumot is s így a klub magatartása miatt a költség többsége is kérdésessé vált.

Bécsből jelentik: Ő Felsége a kormány lemondását nem fogadta el.

Ferdinánd oláh király lemondás előtt.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Itteni oláh körökben hírlik, hogy Oláhországban a demokratikus mozgalom már jelentékeny előrehaladást tett. A kamara jelentékeny részének nézete szerint a váltságot csakis Ferdinánd király lemondása oldhatja meg. Némelyek a dinasztia teljes távozását és egy nemzeti oláh családból való királynak a a proklamálását kívánják; mások a mostani trónörökös trónraléptét követelik. A dinasztia távozására esetén a Contacusenó hercegi család neve van forgalomban.

Harctereinken nincs ujság.

Budapest, február 7. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Nincs különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Nyugaton csatározások.

Berlin, február 7. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A tengerpart közelében délután tüzérségi harc. Gyalogság osztagok egy Zandwoordétól nyugatra intézett előretörésből és

az Artoisban lefolyt előtéri harcokból foglyokat szállítottak be. Az angol tüzérség este a Scarpe mindkét oldalán és Cambrytól nyugatra ismét tevékeny volt. A Champagneban megsiusult a franciák egy előretörése.

A Maas területén a tüzérségi tevékenység Ornestól délnyugatra eredményesen végrehajtott felderítéssel kapcsolatban egész nap tartott.

Esswlin alörmester a három legutóbbi napon hat ellenséges repülőgépet lőtt le.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Windischgraetz közlelmezési miniszter programja.

— Leszállítják a fejadagot. —

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Windischgrätz herceg közlelmezési miniszter ma fogadta az ujságírókat és tájékoztatta őket programjáról.

A miniszter kijelentette, hogy első feladatául fogja tekinteni, hogy Magyarország és a hadsereg élclmezését biztosítsa. Másod sorban figyelmet kíván fordítani arra, hogy Ausztriának is megadja azt a segítséget, amely tagadhatatlanul nehéz helyzetében szükséges akkor, hogy a ránk kényszeri-

tett háború folytatásában élclmezési mizériák ellenállásában ne befolyásolják.

Kijelentette a miniszter, hogy a mai minisztertanács rendkívül fontos javaslatát az árvizsgáló bizottságok, közlelmezési kormánybiztosok és közlelmezési bizottságok alakítására vonatkozólag teljes egészében elfogadta. Egyben hozzájárult a minisztertanács a lisztadagok mérséklés, 7 dekagrammról 6'6 dekagrammra való leszállításához is.

Felelős-e a bérkocsis az utas csomagjaiért?

Tizennégy éves fiu a bakon.

Czillér Vince kolozsvári nagykereskedő, Czillér Imre testvére ma egy éve Nagyváradon a Pannónia előtt reggel 5 órakor felszállott a 6. számú szánkóra, hogy kimegy a vasúthoz. A Pannónia portása a szánkóra felrakta a csomagokat, ami a belsejében elfért, azt oda tette Czillér mellé, ami pedig kimaradt, egy kisebb csomag, amelyben 824 korona értékű áru volt, azt a kocsis lábai alá helyezte. A bérkocsis, hogy kihasználja a szánkó teljesítő képességét, még három utast vett fel, három katonát, s így négyen szépen kiszánkóztak a vasut felé a szép hideg, ragyogó fehér téli reggelen. Czillér a szánkó belsejében tündődött s nem vette észre, hogy ki ül a bakon, annyit látott, hogy egy nagy bundába burkolt alak hajtja a lovakat, azt hitte, hogy a bundás egy rendes kocsis.

Mikor a vasúti állomásra kiértek, két meglepetés érte Czillért. Az egyik az, hogy a kocsis lába alatt levő csomag eltűnt, a másik pedig az, hogy a nagy bundából, amely a kocsist rejtette, egy 14 éves fiu bontakozott ki, aki azt felelte a kérdésre, hogy a hó fehér volt, szikrázott s lehet, hogy egy kanyarodásnál leesett a csomag, de az is fehér volt, tehát a fehér csomagot a fehér havon nem láthatta. Gazdája különben Pogány János velencei bérkocsis.

A csomagban foglalt áru értékének megtérítéséért Czillér Vince pert indított a városi királyi járásbírósnál, amely 810 korona kár megfizetésére kötelezte Pogány Jánost. A károsult, mondta az ítélet, rábizta a kocsisra a csomagot, s így annak elvesztéséért a kocsis gazdája felelős. A Kelényi Jenő dr bírósági által hozott ítéletet alperes megfélebbreztte s ezt tegnap tárgyalta Halász Zsigmond táblabíró elnöklésével ítélező polgári tanács, amelynek bírái Móré Pál dr táblabíró és Debreczeny Géza dr voltak, jegyzője Horváth Teréz, a ki gyorsírással egyezte a tárgyalást.

A törvényszék tanácsa arra az álláspontra helyezkedett, hogy igaz, hogy a bérkocsis vállalkozott nemcsak a személyek kifizetésére, hanem azok csomagjainak kiszállítására is s a reábizott érték hiánytalan kiszállításáért felelős, de gondatlanság terheli a kereskedőt is, hogy egy olyan értékes csomagot, mint amilyen elveszett, a szánkón kívül, a kocsis lábai alá helyezte el s nem győződött meg arról, hogy a bakon nem egy felnőtt kocsis, hanem egy 14-15 éves gyermek ült. A törvényszék tehát salomoni ítéletet hozott s a kárt megosztotta a bérkocsis és a nagykereskedő között s az előbbi a kár felerészének megfizetésére ítélte. Ennek a pernek a királyi táblán lesz folytatása.

Nekünk azonban két kérdésünk van a rendőrséghez e perben kiderült tények alapján.

Az első az, hogy a törvény tiltja 16 éven aluli gyermekeknek éjjeli munkáltatását, s ez a tilalom reggel 6 óráig tart. Hogyan alkalmazható tehát a bérkocsis 14-15 éves fiút éjszaka a bakon, amint ma is sok 16 éven aluli gyermek ül a bérkocsikon?

A másik az, hogy hogyan kaphatott

hajtási engedélyt egy 14-15 éves fiugyerek?

S végül meddig csavaroghatnak éjjel fejletlen gyerekek bérkocsis, rikkancs, újságárúsító, könyvkereskedő címen az utcákon és nyilvános helyeken?

Nagyvárad város közigazgatása.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését, a melyen a rendes folyó ügyeken kívül alig néhány kisebb dolog került tárgyalásra.

Ember Géza főispán elnöklete alatt Rimler Károly, Lukács Ödön, Németh István kir. tanácsos, Varró Domokos, Vasady Lajos, dr Thury Endre, dr Thury László, dr Mayer László, dr Istvánffy István, Miskolczy István közigazd. felügyelő, dr Medvigy Gábor, dr Thury Kálmán, dr Adorján Ármin voltak jelen.

Az ülés megnyitása után Ember Géza főispán üdvözölte Miskolczy István közigazd. felügyelőt, aki először vett részt a közig. bizottság ülésén.

A polgármester havi jelentéséből adjuk a következő adatokat:

A közegészségi állapot január hóban abnormis volt. A fertőző betegségek közül előfordult a kanyaró 5 esetben, a differitisz 10 esetben, a vörheny 7 esetben, 1 halálozással, a hasihagymáz 24 esetben, 5 halálozással, a hólyagos himlő 1 esetben, egy Debrecenből hazajött cigányasszonynál, a vérhas 3 idegen katonánál.

A fertőző betegségek csökkentek. A járványkórházban ápoltak 37 beteget, a gyermekkórházban 83 fekvő és 372 bejáró beteget gyógykezelték. Született 61 fiu, 35 leány, összesen 99 gyermek. Elhalt 96 férfi, 92 nő, összesen 188 egyén. Városrészek szerint elhaltak Olasziban 47, Ujvároson 26, Váralja-Velensén 29, a kórházakban 86.

A közbiztonsági állapot normális volt. Lopás 353, orgazdaság 16, csalás 14, sikasztás 22, zsarolás 4, súlyos testisértés 3, könnyű testisértés 2 fordult elő. Letartóztatva volt 48 egyén; feljelentés adatott be 226, ezek közül 100 árdrágításért.

Kincstári adóban 53102 korona, község; adóban 35531 K folyt be.

A havi jelentést tudomásul vették.

Miskolczy István közigazd. felügyelő köszönetet mondott az elnök üdvözlő szavaiért s kéri ugy az elnök főispán, mint a bizottság tagjainak jóindulatu támogatását működésénél.

A várad-velencei vasutállomás céljaira szükséges területekre a kisajátítási eljárást március 2-ra tüzték ki.

A közuti alap 1918. évi költségvetését elfogadták, az utadót 10 százalékban állapították meg.

Az ipartanácsba az 1918. évre Zboray Gyulát választották meg póttagul.

Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

* Teleky-utca 62. szám alatt egy nagy raktár vagy műhelynek szolgáló helyiség bérelhető. Ugyanott a házmesternő felvilágosítást ad. Telefon 416.

A Kath. Népszövetség vig-estélye.

A Kath. Népszövetség e hó 12-én este 8 órakor a Kath. Kör Szent-László-termében vig-estélyt rendez a következő műsorral:

I. Választójog.

Előadják: Lakatos Sándor, Bereng Béla és Novák Ferenc.

II. Kupté.

Előadja Bereng Béla, zongorán kíséri Papp Károly.

III. Az Estnek fog meghalni.

Nagynevű ember . . . Lakatos Sándor.
Apolónó . . . Zöld Magduska.
Ujságíró . . . Novák Ferenc.

IV. Vetélytársak.

Rozáli . . . Zöld Magduska.
Mari . . . Szilágyi Mariska
Huszár . . . Bereng Béla.

V. Hegedű-szólo.

Előadja Schmelczér Béla, zongorán kíséri Resch Mihály.

VI. Bekvártélyozás.

Magánjelenet, előadja Szilágyi Mariska.

VII. Magyar bakák előőrson.

Péter . . . Lakatos Sándor.
János . . . Novák Ferenc.
Kozák . . . Bereng Béla.

10 perc szünet.

ÖKÖR.

(Paraszt komédia.)

István gazda . . . Lakatos Sándor.
Erzsi . . . Brunner Emma.
Csendőrmester . . . Bereng Béla.
Csendőrkáplár . . . Novák Ferenc.
Miska . . . László Gyula.

A tiszta jövedelem felerészét a Kath. Növendő Egyesület anya- és csecsemővédelmi intézetének adják. Belépti jegyek holnaptól kezdve válthatók a Kath. Kör háznagyi hivatalánál. Holnap a helyáratat is közölni fogjuk.

Halálos villamoselgázolás.

A villamosról való leugrálás már nagyon sok izben szerencsétlenséget idézett elő, sok könnyelmű ember lelte már halálát ilyenfajta meggondolatlan cselekedete következtében. Tegnap délben szintén ilyen leugrásnak lett áldozata egy fiatal borbélytanonc, Sternberg József, azonban halálos balesetéhez a gyermekes hancurozás, kötődés is hozzájárult.

Sternberg József 13 éves borbélytanuló tegnap délben háromnegyed 1 óra előtt a Kolozsvári-utcai villamoson ment haza társával a 20. számú villamoson. A motorkocsihoz az 53. számú pótkocsi volt bekapcsolva. Mikor a villamos a Malom-utca keresztezéséhez ért, Sternberg József, akinek Báthory-utca 9. szám alatt van a lakása, leakart ugrani a motorkocsiról. Lelépett az alsó lépcsőre, kezével megkapaszkodott a kocsis rálátójába és már ugrani készült, amikor egyik társa levette a fejéről a kalapot. Sternberg József, aki már ugrani akart, utána kapott kalapjának, eközben elengedte a korlátot.

Ebben a pillanatban egyensujt vesztett és lezuhant a lépcsőről, egyenesen a közvetlenül utánakapcsolt pótkocsi elé esett

még pedig oly szerencsétlenül, hogy a pótkocsi mentő a gyermekembert magaalá rántotta. Mire a villamos kocsi megállott, a szerencsétlen gyermek összeroncsolt testtel feküdt a kocsi kerekei alatt. Mindkét lábafejét bokáig összezúzták a kocsi kerekei, jobb lába pedig tövében összetört. Életveszélyes sérülésével Molnár István t. rendőrfelügyelő beszállította Sternberget a Biharmegyei kórházba, ahol Horváth Géza t. rendőrkapitány hallgatta ki.

Sternberg József sérülése következtében még a délután folyamán meghalt. A vizsgáló bíró kiszállott a helyszínre és megtartotta a szemlét, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot.

A villany és gázfogyasztás korlátozása.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala tudomására hozza a város közönségének, hogy a szénügyek kormánybiztosa 320—1918 számú rendeletével a következőket rendelte el:

Gázt vagy elektromos áramot közfogyasztásra előállító üzemek hálózataiba bekapcsolt akár háztartásbeli, akár üzemi vagy üzleti gáz vagy áramfogyasztóknak havonként az 1917. évi megfelelő havi gáz vagy elektromos áram fogyasztásának 80 százalékánál több gázt, illetőleg elektromos áramot fogyasztaniok nem szabad.

Oly fogyasztóknál, akiknek három szobás vagy ennél kisebb szobaszámú lakások van és oly kis fogyasztóknál, akiknek 1917. évi háztartásbeli vagy üzleti fogyasztása 500 köbméter gázt, vagy 2500 hektowatt óraáramot nem halad meg, a fogyasztás, amíg az az 1917. évi keretek között marad, nem esik a jelen §-ban megszabott korlátozások alá gáz és elektromos áram együttes fogyasztása esetében 1 hektowatt órát 0,2 köbméter gázfogyasztással kell egyenértékűnek venni.

A jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak:

1. az állami, törvényhatósági és községi hivatalokra és üzemekre, intézetekre és intézményekre,

2. a közfürdő, almu és közúti vasutak üzemre.

2. szállítással és szállítmányozással foglalkozó vállalatok irodái, üzleti és raktári helyiségeire.

Nagyvárad, 1918 február 7.

Rendőrkapitányi hivatal.

HIREK

* **A város költségvetése.** Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága holnap, szombaton délután 4 órakor ülést tart, amelyen a város 1918. évi költségvetését tárgyalják.

* **A baba művészek autogramm délelőtti.** A vasárnapi vendégjátékokra érkező kis művészek vasárnap délelőtt fél 12 órától fél 1-ig autogramm délelőttöt rendeznek a Stepper-cukrászdában. Egy autogramm 1 korona lesz a nagyvárad hadiárva javára. Autogrammot adnak: Lubinszky Lilly (2 éves), Kondor Anci (4 éves), Szécsy Ferkó (4 éves), Lubinszky Mancsi (5 éves), Bársony Rózsika (7 éves), Kalina Maja (9 éves), Patoky Juci (10 éves), Kalina Ilus karmester (14 éves), Kondor Iby (14 éves) és Sándor Böske a primadonna (14 éves). Az előadás teljes műsorát holnap közöljük s ezuttal még azt említjük meg, hogy Budapestről ér-

kezett híradás szerint a Modern Baba Szinpad teljes társulatát a tegnapi napon meghívták Bécsbe vendégszerepelni. A kis művészek valószínűleg már a nagyvárad vendégszereplés után mindjárt Bécsbe utaznak, hogy csodás művészi készségükkel meghódítsák az osztrák fővárost. A nagyvárad előadásra jegyek már csak korlátozott számban kaphatók a Hegedűs hírlapirodában.

* **A Toldy család egyik harangja.** Most a harangok összegyűjtése alkalmával az oláh-szentmiklósi gör. kel. templom tornyából lekerült egy kis harang. De mielőtt beolvasztották volna, a helybeli jegyző, Amirás János figyelmeztetésére a gyűjtő őrmester behozta azt megvizsgálás végett dr. Karácsonyi Jánoshoz, a régészeti egyesület elnökéhez. Ez rá nézve a betűkre, rögtön látta, hogy legalább 400 éves e harang s megállapította, hogy felső karimáján középkori minuskula betűkkel ez van belevésve:

Deus homo Christus rex
veni cum pace.

A betűk alakja mutatja, hogy e harangot 1400 táján öntötték s mivel akkor mind Oláhszentmiklós, mind a mellette fekvő Nagyfalva a Toldy családé volt, e harangot az akkor élt Toldyak készítették.

* **Nem jönnek a bécsi lapok Nagyváradra.** Január 29-ike óta a bécsi lapok nem érkeznek meg Nagyváradra. A bécsi sajtó szabadon közöl tudósításokat a berlini eseményekről és a bécsi viszonyokról, amelyekről mi nem irhatunk s nem olvashatunk.

* **Betörés fényes nappal.** Raffay Mihályné községi iskolai tanítónő jelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap délután 2 és 4 óra között, míg ő az iskolában tanított, valaki álkulcsal kinyitotta Tisza Kálmán-tér 19. szám alatt levő lakását s onnan 2000 korona értékű fehérneműt és pénzt lopott el. Elvitte a betörő a ruháskosarat is. Hogy szakértő dolgozott a betörésnél, mutatja, hogy egy ócska abroszt nem vitt el, hanem eldobta. Kelemen András detektív már nyomon van a nappali betörés tettesének kiderítésében.

* **Meghívó.** Fontos ügyben mély tisztelettel meghívom hétfőn este 6 órára a Katholikus Kör választmányi termében a katolikus sajtó hölgybizottság tagjait, az összes kongregációk tagjait, a leányklub tagjait és a népszövetségi csoportvezetőket. Imrik S. Zoltán, piébános.

* **Adományok a vak katonáknak.** — Zsuhva József és neje 10 koronát juttattak szerkesztőségünkhez koszorúmegváltás címen. Türi Jánosné szül. Radnai Ilona elhunyt alkalmából a vak katonák javára. Iványi István 8 koronát küldött hozzánk hasonló rendeltetéssel. Özv. Valtner Károlyné koszorúmegváltás címen 3 koronát küldött hozzánk a vak katonák javára. Rendeltetési helyére juttatjuk. Gyűjtésünk ezen adományokkal 5178 K 42 fillérre emelkedett.

* **Hét gyermekkel nyomorog.** Egy szegény asszony, akinek a férje két év óta a harctéren van, hét apró gyermekkel a legnagyobb nyomorban él. A hadiségély még valamiképp elég ahhoz, hogy éhen ne haljanak, de ruhára, cipőre, tűzifára egyáltalában nem telik. Kéri a jószívű adakozókat, hogy némi segélylyel mentsek meg őt és hét gyermekét. Címe: K. D.-né Gyár utca 1. Adományokat szerkesztőségünk is készséggel hozzájuttat.

* **Halálozás.** Herschmann Fülöp derék nagyvárad polgár, volt cukorkagyáros, élete 62. évében tegnap elhunyt. Herschmann Fülöp Ausztriából ezelőtt 33 évvel költözött Nagyváradra s munkásságával nemcsak jó nevet, de közbecsülést is szerzett. Szép családot alapított. Egyik leánya Stepper Ottó cukrásznak, másik Petrovits Mihály kereskedőnek a neje. Egyetlen fia: Károly százados a 69. gyalogezredben; egyetlen, aki a testvérek között, nem lehet jelen édesatyja temetésén. Ugyanis a háboru első napjától 1917 májusig a fronton küzdött, amikor olasz fogságba jutott. A harctéren kitüntette magát s a III-ad oszt. vaskorona rendet, a katonai hadi érdemkeresztet a hadiékítményekkel és két signum laudist kapott. Csak majd később tudja meg a derék katona édesatyja elhunytát. Néhai Herschmann Fülöp elhunytát nagy rokonság gyászolja. Temetése holnap, szombaton délelőtt háromnegyed 9 órakor lesz a Teleky-utcai gyásházától. A családi gyászjelentés a következő:

Özv. Herschmann Fülöpné szül. Holczinger Katalin és gyermekei: Mária és férje Stepper Ottó, Károly cs. és kir. százados hadifogoly Olaszországban, Katalin és férje Petrovits Mihály és gyermekei Mihály és Károly; Margit; testvérei Herchmann Katalin és férje Schager Károly, Herschmann Péter és neje Kohut Mária, Herschmann József; unokaöccsei és unokahuga Herschmann Márton, Ferenc, Venczel, Károly, Lajos és Katalin, valamint számos rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják a felejtethetlen jó férj, legjobb édesapa, nagyapa, testvér, sógor, nagybátya és rokon Herschmann Fülöp folyó hó 7-én reggel 7 órakor rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 62-ik, boldog házassága 36-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 9-én d. e. háromnegyed 9 órakor fognak Teleky-utca 28. sz. gyásházánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Szent-László templomban megtartandó gyászszentmise bemutatása után az olasz temetőben levő családi sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1918 február 7. Áldás és béke lengjen porai felett!

* **Nem adnak papirzacskót a városi boltokbnv.** A papirhiányra való tekintettel a papirzacskó beszerzése és leszállítása a legnagyobb nehézségekbe ütközik, úgy hogy előreláthatólag a közel jövőben egyáltalában nem lesz beszerezhető. Erre való tekintettel a városi hatósági üzletek úgy a lisztet, mint egyéb élelmiszereket csakis az esetben fognak kiszolgáltatni, ha a fogyasztók a vásárlás alkalmával papirzacskót, vagy annak hiányában az élelmiszerek elvitele céljából megfelelő edényt hoznak magukkal. E rendelkezésem február 9-én lép érvénybe, miéztis felhívom az igazolt vásárlókat, hogy ezen időponttól kezdődőleg az élelmiszerek átvételéhez szükséges papirzacskókat, avagy edényt hozzák magukkal, nehogy azok hiányában a kiszolgálás meglegyen nehezítve. Nagyvárad, 1918 február 7-én. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

* **A Waldbauer—Kerpel hangverseny.** A Waldbauer—Kerpel vonósnegyes jótékony-céld mult hóban elmaradt hangversenye holnap, 9-én este 8 órakor lesz megtartva a Vigadó nagytermében. Ezen hangversenyre az elmaradt hangverseny jegyei érvényesek. Részletes műsor a hangverseny esti pénztáránál kapható.

Hajóelsüllesztések a La Manche csatornában.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolf-ügynökség jelenti: A La Manese csatornában szüntelenül tevékenykedő buvárhajóink ismét 5 gőzöst, 1 angol vitorlást és 1 halászhajót süllesztettek el.

* **Minisztertanács.** Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével fél 4-től este háromnegyed 9 óráig tartó minisztertanács volt, amely folyó ügyeken kívül főleg közlélmzési ügyekkel foglalkozott.

* **A választójogi bizottság első ülése.** Budapestről jelentik: A választójogi bizottság holnap délelőtt 10 órakor tartja első ülését gróf *Khuen-Héderváry* Károly elnöke alatt. A javaslatot *Vertán* Endre előadó fogja ismertetni. A munkapárt a javaslat tárgyalása körül széles vitát szándékozik indítani.

* **Biharmegyében elrendelték a kövér sertések rekvirálását.** A közlélmzési minisztertől tegnap rendelet érkezett Bihar-megye közlélmzési ügyosztályához, amely elrendeli a megyében található kövér sertéseknek rekvirálását. Kövér sertés alatt értendő minden sertés, mely 80 kg. súlyt meghalad. A rekvirálás alól mentesek a házi és gazdasági szükségletre hizlalt sertések és azok, amelyek a Zsirközpontra már előzőleg felajánlottak.

* **Rendelet a szén szállításáról.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a szén-ügyek kormánybiztosának 321—1918. számú rendelete értelmében a szén, brikett és kocsz forgalomba hozatala tárgyában következőket hozza az érdekeltek tudomására. Jelen rendelet erejénél fogva szenet, brikett vagy kocszot, vasuton, hajón szállítani csak az országos szénbizottság engedélyével szabad s e célból szükséges szállítási igazolványt mit a szénbizottság ad, a feladásnál vagy a szállításkor a fuvarlevélhez kell csatolni. E rendelkezések nem vonatkoznak a szénbánya vállalatokra és gázgyárakra, amennyiben azok a tüzelő anyagot vasuton vagy gőzhajóállomásokon adják fel. Amennyiben a szállítási igazolványban feltüntetett tüzelő anyag, nem a rendeltetési állomáson és az abban megnevezett átvevőnek adatnak át, jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek s azok felett kizárólag a szénbizottság rendelkezik. Ki jelen rendelet rendelkezéseit megszegi kihágást követ s a 4936—1917 M. E. számú rendelet értelmében büntetetik. Nagyvárad, 1918 február 6-án. Rendőrkapitányság.

* **Diszoklevél egy rendőrtisztviselőnek.** *Darabant* Ferenc tb. rendőrfelügyelő már több ízben nagy buzgalommal és szép eredménnyel gyűjtött a tüdőbeteg katonák és ezek hozzátartozói részére. Legutóbb is 2693 koronát gyűjtött és juttatott a nemes célra. Ezért most szép kitüntetésben részesült, amennyiben a kir. József szanatórium elnöke: *Lukács* György volt kultuszminiszter diszoklevelet küldött részére.

* **Csomagokat lehet küldeni Belgrádba.** A cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság megkeresése folytán a Belgrádban állomásozó 37-es katonáknak való csomagok küldése ügyében közzétett hirdetmény kiegészítéseként közlöm, hogy a csomagokon a címzett teljes nevén és rendfokozatán kívül azon alosztály (század stb) neve, illetőleg száma is láthatólag jelezve legyen, a melynél a címzett szolgál és még az is, hogy kézbesíthetlenség esetén vissza-

küldendő-e a csomag a feladónak, mert ha ez jelezve nincs, úgy a kézbesíthetlenség csomagok a többi katonák között lesznek szétosztva. Továbbá tudatom az érdekeltekkel, hogy a legelső szállítmány a 37-es katonáknak folyó hó 25-én indul s így a küldendő csomagokat folyó hó 20-ikáig a várba a 37-ik J. R. Bagage verwaltungnál kell beadni hét-köznapokon 9—12 óra között. Nagyvárad, 1918 február hó 5. *Eleméry* Ferenc katonai ügyi tanácsnok.

* **A Népszövetségi Hitelszövetkezet évi közgyűlését** február 10-én d. u. 4 órakor a saját helyiségében tartja, melyre az évtársulatok tagjait tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

A **körösbániaiak** rablók bünperében az esküdtbiróság tegnap *Szöllőssy* Gyula tanácselnök vezetésével megszövegezte az esküdtekhez intézendő kérdéseket. Ma délután tartja meg dr. *Bolza* Alfonz gróf királyi ügyész vádolóbeszédét, amely után a védő beszél. Ítélet holnap lesz.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután élte tavaszán, alig 23 éves korában, boldog házassága 3 ik hónapjában *Füri* Jánosné született *Radnay* Ilonka temetése. A mélyen sujtott ifju férj *Füri* János katonai állatorvos már csak ravatalához érkezhett ifju nejeinek. A halottas háznál díszes ravatalon nehéz fehér ércoporsóban, fehér selyem szemfedél alatt, virágok közepette nyugodott. A temetést *Materny* Imre ág. ev. lelkész végezte, megható beszédet és imát mondott az elhunyt felett. A szertartás végeztével feltették a kocszot a négyes fogatu impozáns hófehér halottas kocszra és a gyászmenet nagyszámú résztvevőktől kísérve, az olasz temetőbe vonult, a hol a családi sírhelyen öröknyugalomra helyezték az elhunytat. — A díszes temetést *Veiszlovits* Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonnok, jóbarátok és ismerősök, kik drága jó férjem elhunytával alkalmával igyekeztek részvételükkel fájdalommat enyhíteni, fogadják hálás köszönetemet. *Ozv. Kozmári Bertalanné.*

Színház.

Heti műsor:

Péntek: *Vasgyáros.*
Szombat délután: *Tessék szellőztetni.*
Szombat este: *Zsuzsi kisasszony.*
Vasárnap délután: *Obsitos.*
Vasárnap este: *Ocskay brigadéros.*

Vasgyáros legközelebb pénteken este tölti be a műsort. Ohnet pompás szín. műve, a melynek felújítását a közönség oly meleg érdeklődéssel fogadta ez alkalommal is, a repriz szereposztásában kerül színre.

Tessék szellőztetni! A műsor egyik legvidámabb, legmulatságosabb bohózata: **Tessék szellőztetni!** szórakoztatja szombaton délután a közönséget abban a pompás szereposztásban, amely a **Tessék szellőztetni!** bemutatójának oly kiváló sikert biztosított

Zsuzsi kisasszony. Már buzamosabb idő óta nem szerepelt a színház műsorán a **Zsuzsi kisasszony** című kitünő operette, amely legközelebb vasárnap délután kerül színre és az operette-együttes jeleseinek, élén *Vigh* Mancinak és *Tompa* Bélának nyújt alkalmat zajos siker aratására.

Ocskay brigadéros. A színház műsorra tüste *Herczeg* Ferenc híres történelmi drámáját: **Ocskay brigadéros**, mely vasárnap este fog kivételes művészi gyönyörűséget szerezni a közönségnek.

IRODÁLOM

Az **Uj Idők** legujabb számában *Kádár* Lehel folytatja a **Három Galamb** című regényét, elbeszéléseket írtak: *Csathó* Kálmán és *Rákosi* Viktor, verseket *Emőd* Tamás, *Endrődi* Sándor. Előfizetési ára negyedévenként kilenc korona **Szerkesztőség** és kiadóhivatal Budapest, VI., **Andrássy-ut** 16. szám.

Esztendő. Érekes vállalkozást indít meg a **Pesti Napló**: **Esztendő** címmel folyóiratot. **Esztendő** egy-egy kötete 180—200 oldal s közöl verseket és elbeszéléseket, cikketeket. Az első kötet báró *Tiáth* Ferenc emlékirataiból közli *Széchenyi* István pártalakítására vonatkozó érdekes részleteket, *Babits* Mihály és *Varga* Gyula versei után *Szép* Ernő elbeszélése következik. Igen érdekes *Lakatos* László beszámolója Prágában tett utazásairól, *Szomori* Dezső szindarabot írt. *Hatvani* Lajos élesen támadja *Berzeviczy* Albertet. *Kosztolányi* Dezső mű fordítása után *Harsányi* Zsolt tréfás verse következik hexameterekben. *Barta* Lajos elbeszélése után apró közlemények zárják be a kötetet.

A **Katholikus Szemle** 2-ik füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: **Érzésvilágunk nyereség- és veszteségmérlege** a világháboruban. *Prohászka* Ottokár. *Brentano* Kelemen. *Lám* Frigyes. **Téli műkiallítások.** X. Az óra egyet út II. *Harsányi* Lajos. A boldogságról. **Költemény.** *Irta* Vértessy Gyula. **Külföldi folyóiratok szemléje.** Cs. **Magyar folyóiratok szemléje.** bg. **Könyvismertetések és bírálatok.**

Nyílttér.

Az általam megvett **ADRIA**-kenyérgyár

ERZSÉBET-kenyérgyár

cím alatt tovább vezetem.

A régi telefonszám (551) megszüntetvén

UJ TELEFONSZÁM: 10—46

mely szám alatt mindenféle szakmába vágó megrendeléseket elfogadom és legnagyobb pontossággal és gondval teljesítem. **Sütnivalót** :: reggel 8-tól 9-ig fogadom el. ::

Fióközletek:

Szent László-tér 7.

Teleki-utca 53.

Nagy Sándor-utca 4.

Szives pártfogást kér:

Róth Sámuelné

Szacsvai-u. 44. Telefon 10-46.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: **Szent László-nyomda** n. t.

P. i. 6315—3—1917.

Hirdetmény.

A Tüzifa Fogyasztási Szövetkezet nagyváradai cég kisajátítónak, Zichy Ödön gróf kisajátítást szenvedő, illetve Vámos Jakab bérlő ellen a váronkolyosi iparvasut céljaira szükséges ingatlanok ideiglenes kisajátítása iránt folytatott ügyében a kir. törvényszék a kártalanítási eljárást a révi 3. számú telekkönyvi betétben 2041. és 2046. hrszámok felvett gróf Zichy Ödön néven álló ingatlanrészekre az 1881: XLI. t.c. 43., 46., illetve 76. §§-ai alapján elrendelte s a tárgyalásra és becslésre határnapul Váronkolyos községhez és onnan a helyszínére 1918. év február hó 11-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzte, amikor az esetleg ismeretlen helyen vagy távol levő érdekelteket ezen hirdetmény után azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy a tárgyalásról való elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat hozatalát nem gátolja.

Nagyváradon, 1918. évi január hó 21. napján.

Dr Nagy Béla s. k.,
kir. törv. bíró.

A kiadmány hitelűl:

Herczegh János,
segédhivatali tisztviselő.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Irógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfram szálas Tungstram-égyók
állandóan raktáron.

VISZKETE

rüh, sémör, ótvar, sebek és mindennemű
bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely
ára 3 kor. nagy tégely ára 5 kor. családi
tégely ára 9 korona. Hozzávaló szappan 5 kor.

KÉSZÍTŐ:

Gerő Sándor
gyógyszerész. Nagykőrös.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszerár,
Irgalmasrend gyógyszerár Kain Eszter,
Németh Pál, Dr Rác és Vadász, Reisz Ist-
ván, Szent-Antal gyógyszerár, Csanda Endre
és Zeigmondovits Géza gyógyszerárában.

Képkerekezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegekészlet
miatt olcsó árban, gyorsan készül-
nek. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerekezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchenyivel szemben. !!

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

! ALKALMI VÁSÁR !

Selymek, kasmi-
rok, női fehérne-
mők, szőnyegek,
nagyválasztékban

KELENGYE

áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Krámer féle bolt-
helyiségben. :-:

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:

11—53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvégezzük. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

UJSÁGKIHOZDÓNÓK

FELVÉTEKNEK

a „TISZÁNTÚL”
KIADÓHIVATALÁBAN.

Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)

Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Árjogyzók!

Porcellán mozsár, ütővel	8—
Majolika gyümölcs állvány	8—
Majolika tálca fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcs készlet	8—
Vizes készlet csiszolt üvegből	8—
Boros	8—
Likör	8—
Söröskészlet színes aranyozással	8—
Boroskészlet színes	8—
Vizeskészlet színes	8—
Likörkészlet színes	8—
Befőtteskészlet kristály tehető	8—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8—
Majolika fali sótartó színes	5—
Majolika vizeskancsó színes	5—
Kenyér kosár színes üveggel	5—
China ezüst cukortartó	5—
China ezüst gyümölcs állvány	5—
Majolika virágváza színes	5—
Majolika virágfazék	5—
Majolika dísz figura	5—
Porcellán főzőlábos	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	40—
Kávékészlet színes aranyozással	40—
Feketős készlet színes aranyozással	80—
Ebédőlkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120—
Hidegfelvágottas készlet, sz. aranyozással	20—
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80—
Fali tükrös színes aranyozott kerettel	25—
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő	35—
Teás pohár China ezüst foglalatban	8—
Teás csésze szin. finom aranyozással	8—
Kávés	8—
Köpcésze	8—
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8—

Nipppek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
telt víztartók, Konyhaszere-
dezési cikkek, Képkerekek,
:: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblalüveg
és díszművészet nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Meghívó.

A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság“

XV. évi rendes közgyűlését

folyó évi február hó 16-án délután 5 órakor saját üzleti helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóságnak az 1917. évi zárszámadások és mérlegek feletti jelentésre vonatkozó határozathozatal, nemkülönben a tiszta jövedelem felosztása és az osztalék megállapítása feletti intézkedés.

2. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.

3. A felügyelő-bizottság választása.

4. Igazgatósági tanácsosok választása.

5. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1918. február hó 6.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés az alapsz. 39. §-ra. Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőző nap délig és ha ez ünnepnap, vagy vasárnapra esnék, az ezt megelőző napon délig részvényt a társaság pénztárába, vagy más, a társaság igazgatósága által a hirtelményben megjelölt pénzügyintézetnél letenni, hol az őt illető szavazat számát előtűntető és belépőjeggyel szolgáló térítvényvel láttatik el. Ugyanez áll a meghatalmazottakra is.

A Nagyváradai Hitelbank Rt. 1917-ik évi zárszámadása.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

VAGYON		kor.	f.	kor.	f.	TEHER		kor.	f.	kor.	f.
Pénztárkészlet:						Részvénytőke				1500000	
Készpénzben		249341	94			Tartaléktőke				35000	
Osztalék Magyar banknál		11707	24			Ez idei hozzájárulással 50000					
Postatakarékpénztárnál		10607	82			Betétek				3049901	87
Pénzügyintézeteknél		13924	82	285581	82	Visszleszámítás				9000	
Váltók				3676263	55	Hitelezők				1644474	89
Jelzálog kölcsönök:						Lombard kölcsönök				2033430	76
törlesztéses kölcsönök		1099118	68			Átruházott jelzálog kölcsönök Ma-					
kamatkozó		591498	78	1690617	46	gyar Takarékp. Közp. Jelzálog					
Előlegek értékpapírokra				21020		bankjára:					
Adósok folyó számlán:						törlesztéses kölcsönök		1035211	38		
különféle fedezet mellett		780659	62			kamatkozó kölcsönök		233000		1268211	38
hadikölcsön		1725418	24	2506077	86	fel nem vett osztalékok				3369	
Értékpapírok:						fel nem vett napibiztosítási díjak				1204	
állampapírok		323520	65			Előre beszédett kamatok				57854	
záloglevelek		762614				Nyereség áthozat 1916. évről		3037	12		
tőzsdén jegyzett bank részvények		48625				Ez idei nyereség		98252	62	101289	74
egyéb értékpapírok és sorsjegyek		97364									
Pénzügyintézetnél Központ üzletrész befizetése		7200									
		1239323	65								
függő kamatok		16742	79	1256066	44						
Szelvények és ércpénzek				2729	70						
Ingatlan				97012	80						
Felszerelés				7130							
Hátralékos törlesztési részletek				53481							
Előre fizetett kamatok				11378							
Átmeneti tételek és különféle actívák				96377	01						
				9703735	64						
										9703735	64

TARTOZIK

Nyereség- és Veszteség-számla.

KÖVETEL

VESZTESÉG		kor.	f.	kor.	f.	NYERESÉG		kor.	f.	kor.	f.
Üzlet költségek:						Nyereség áthozat 1916. évről				3037	12
házbér, fűtés, világítás, bélyeg, napibizt. díjak stb.				30352	47	Kamat jövedelmek:					
Tiszti fizetések, ügyészi díjak és lakbér				25757	84	váltó, jelzálog, előleg, folyószámla és érték papír után				402858	36
Kamatok:						Leirt követelésekből befolyt				21011	10
betét, visszleszámítás, átruházott jelzálog és lombard kölcsönök után				311091	78	Házbér jövedelmek				13323	78
Adók és illetékek				12287	05	Jutalékok és egyéb jövedelmek				50400	
Leírások				9851	48						
Nyereség áthozat 1916. évről		3037	12								
Ez idei nyereség		98252	62	101289	74						
				490630	36						
										490630	36

Grósz Ignác
főkönyvelő

Nagyvárad, 1917. december hó 31-én.

Boldizsár Jolán

hadbavonult pénztárnok helyett

AZ IGAZGATÓSÁG:

Sulyok István

elnök

Boros Jenő
Lichtman JenőMoskovits Miksa
Dr Munk Béla
Vasady Lajos
Balogh Vilmos

vezérigazgató

Dr Percel Adolf
Politzer Géza

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Schönberg Ármin

elnök

Eleméry Ferencz
Grósz GézaKeztyüs János
Rosenberg JenőSpitzer Béla
Varga Pál